

Wasu matasa mata 14 da ke garin Numan a kusa da Yola a Jihar Adamawan Najeriya sun taka rawar gani a wasu tarukan bita da suka mayar da hankali kan abin da ayyukan mata matasa suka kunsu da kalubalen da suke fuskanta idan suka hada aiki da neman ilimi.

Daga:

Grovice Alexander, Hilda Amos, Caroline Clement, Pretty Amos, Mary Kulemo, Remi Pwaveno, Madadi Joseph, Winnie Frank, Gunoshi Vincent, Padi Raymond, Hunpiya Sanu, Godiya Ayuba, Hauwa Adamu, Gladys John

**Youth, Gender and Education:
Changing Landscapes of Work in
Rural Sub-Saharan Africa (WE-SAY)**

Project: Modibbo Adama
University, Yola, Nigeria.
www.mau.edu.ng

Matasan Mata Masu kaiwa ga Nasara ne

Matasan mata suna da kokari akan abinda suke yi kuma idan suka samu daidaitattun damammaki da ilimi suna kaiwa ga kololuwar nasara

Matasan mata masu kaiwa ga nasara ne

Halin da ake ciki

A cikin al'ummarmu a nan Numan, matasan mata suna gudanar da ayyuka daban-daban, kuma sau da yawa sai sun yi fama suke iya haɗa aikin da karatu. Wannan yana da ala-ka da rashin wadatar iyali (talauci), ayyuka da ake gani a matsayin wani bangare na al'adu, ka'idojin zaman-takewar al'umma, rashin aikin yi ko rashin son yin aiki ga mazaje , tashin hankali a cikin gida, yawan ayyukan gida, yawan nauyin iyali, rashin kulawa, rashin abubuwan more rayuwa, haɗarin fyade, cin zarafin mata a makarantu da wuraren aiki, rikicin al'umma da ma wasu abubuwa da yawa. Hakan kuwa ya zamto babbar damuwa ga mata matasa tare da takaita burinsu na aiki da kuma karatu.

Matsalar

Al'umma ta mayar da mata saniyar ware kuma ba a ba su dama daidai da takwarorinsu maza. Mata masu iya kaiwa ga nasara ne kuma sun cancanci a kula da su yanda ya dace. Ana amfani da al'adu da wasu akidun addini wajen cewa mace ta kasance mai biyayya ne kawai kuma hakan ya rashin damuwa da jin ra'ayin mace. Wannan ya sanya wasu matasan mata cikin "kunci" a cikin bukatunsu na yin aiki da kuma samun

matakin ilimi mai zurfi. Wadannan akidu sun kuma sa maza sun yi watsi tare da dora nauyin da ke kansu na kula da gida / iyali akan mata.

Mafita

Samar da ababen more rayuwa: Daga daya daga cikin hotunan dake sahen hoto mai magan, wata matashiya tayi tattaki mai nisan gaske domin dibar ruwa a yayin da take karanta littafi. Inda akwai famfo kusa, 'yan mintoci kaɗan kawai zata shafe yayin dibar ruwan kuma ta sami is-asshen lokacin yin karatu.

Kafa kungiyoyin sa-kai, da karin kungiyoyin mata hanyoyi ne da mata za su iya neman tallafi don bada dama ga waɗannan sauye-sauye.

Ya kamata a sami koyar da sana'o'i da samar da kayan aiki kana a gina cibiyoyin horarwa domin magance kalu-balen mata matasa.

Ya kamata a tallafawa mata matasa da kudi ta yadda za su samu ingantacciyar sana'a da za su samu riba mai kyau.

Ya kamata iyaye da al'umma da gwamnati su tallafa wa matasan mata domin su samu ilimi mai zurfi, domin idan sun yi karatu ba za a ci zarafinsu ba. Kuma ya kamata su kafa kungiyoyi da za su rika amfani da su wajen kira ga shugabannin al'umma domin su taimaka

Ya kamata kungiyoyin addini su karfafa jan han-

kali kan ayyuka da nauyin da ya rataya a wuyan namiji a cikin iyali, kana su yawaita magana kan soyayya da fahimtar juna tsakanin ma'aurata a yayin wa'azozin su, tare da jaddada cewa lallai ne maza su nuna kauna ga matan su domin idan akwai soyayya ba za ka cutar da matarka ko kuma ka fififta kanka akanta ba.

Kada a rika lalata da mata matasa a makarantu da guraren aiki

Lallai ne matasan mata guji sanya tufafi masu jan hankali a makarantu da sauran gurare tare da him-matuwa da suturce jikin su yanda ya kamata.

Ya kamata a kare mata matasa daga hadarin fyade, tashin hankali na gida da rikicin kabilanci.

Ya kamata a rika gudanar da taron dangi akai-akai domin a magance matsalar mamayar/fifikon maza.

Ya kamata a baiwa wadanda aka yiwa fyade/cin zarafi damar magana, sannan da zarar an samu irin wannan matsala, sai hukumomi kamar asibitoci da jami'an tsaro su shiga al'amarin yadda ya kamata.

Ya kamata a gudanar da tarukan iyali / al'umma lokaci-lokaci don tattauna batutuwan da suka shafi rinjayen maza.

Ya kamata a karfafa rabon ayyukan cikin gida.